

Stockholms
universitet

UTDRAG UR PROTOKOLL
fört vid sammanträde med
Områdesnämnden för humanvetenskap
vid Stockholms universitet 2022-12-07.

Ä r e n d e

8. Humanvetenskapliga områdets kvalitetsrapport inom utbildning 2021-2022 (dnr SU FV-2506-22).

Å t g ä r d

Områdesnämnden beslutar att fastställa Humanvetenskapliga områdets kvalitetsrapport för läsåret 2021-2022 för inlämning till rektor, enligt bilaga 57.

Beslut i detta ärende har fattats av Områdesnämnden för humanvetenskap. Studeranderepresentanter har haft tillfälle att yttra sig. Föredragande i ärendet var professor Barbro Blehr.

Deltagande ledamöter:

Professor Elisabeth Wåghäll Nivre, vicerektor (ordförande), dekanus, Humanistiska fakulteten
Professor Yvonne Svanström, vicerektor (vice ordförande), dekanus, Samhällsvetenskapliga fakulteten
Professor Jessika van der Sluijs, dekanus, Juridiska fakulteten
Professor Hans Hayden, prodekanus, Humanistiska fakulteten (justeringsperson)
Professor Torben Spaak, prodekanus, Juridiska fakulteten
Professor Jonas Häckner, prodekanus, Samhällsvetenskapliga fakulteten
Professor Barbro Blehr, vicedekanus, Humanistiska fakulteten
Docent Lena Hübner, vicedekanus, Samhällsvetenskapliga fakulteten
Ahmet Norman, studentrepresentant
Amanda Almstedt Valldor, doktorandrepresentant.

Frånvarande ledamöter:

Professor Stefan Helgesson, vicedekanus, Humanistiska fakulteten
Professor Magnus Neremo, vicedekanus, Samhällsvetenskapliga fakulteten
Karin Wallmark, studentrepresentant
Sigge Eriksson, studentrepresentant.

Närvarande facklig representant: Gabriella Höstfält, SACO-rådet.

Övriga närvarande: controller Ann-Sofie Andersson, utbildningsledare Kristina Nilsson Björkenstam, controller Emma Geira, områdes- och fakultetskanslichef Catharina Sitte Durling, fakultetskanslichef Karin Hansson, kommunikationsansvarig Oskar Hansson, samordnare Susanna Lindberg, utbildningsledare Johanna Lindholm, fakultetskanslichef Felicia Markus, utbildningsledare Ulrika Nilsson, utbildningsledare Anna Nyberg.

Ur protokollet

Susanna Lindberg

Kvalitetsrapport: Utbildning

Områdesnämnd: Områdesnämnd för humanvetenskap

Datum för inlämnande: 15 december 2022

Kvalitetsrapportens diarienummer (ej detsamma som mallen): SU FV-4249-22

Kontaktperson: Johanna Lindholm

Student- och doktorandmedverkan har skett på följande sätt:

Bidragen till läsårets kvalitetsrapport har ventilerats i respektive utbildningsberedning (eller motsvarande). I samtliga finns studentrepresentation. Studenterna har därmed getts tillfälle att vara delaktig i att utforma innehållet i rapporten.

Uppskattad tidsåtgång för arbetet med rapporten (insamling av material, skrivande och redigering samt mötestid):

Sammanlagt ca. 5 arbetsdagar.

Mallen är indelad i fem avsnitt: 1. Interna utbildningsgranskningar, 2. Externa utbildningsutvärderingar och uppföljning av ev. tillsynsärenden, 3. Övrigt kvalitetsarbete för utbildning, 4. Uppföljning av förra årets kvalitetsdialoger och framåtblick, och 5. Förslag till utveckling av de årliga kvalitetsdialogerna inklusive dess olika faser och underlag.

- Rapporten ska avse läsåret 2021-2022.
- Rapporten ska inte inkludera bilagor.
- Länkar kan användas för referenser.
- Rapporten ska inte överstiga totalt 20 sidor.

Sista dag för inlämnande av rapport är den 15 december 2022.

1 Interna utbildningsgranskningar

Här beskrivs och analyseras resultatet från de interna utbildningsgranskningarna inom området, inklusive de eventuella externa granskningar som beslutet har lett till. Beskriv även lärdomar och goda exempel som kan spridas internt och externt samt identifierade utvecklingsområden och utmaningar. Dessa kan vara områdesinterna eller universitetsgemensamma.

1.1 Beskrivning: interna granskningar

Under läsåret 2021/22 avslutades tio utbildningsgranskningar på grund- och avancerad nivå inom det humanvetenskapliga området (se vidare nedan). Inga utbildningar på forskarnivå granskades under perioden. Vårterminen 2022 inleddes 17 nya granskningar av utbildning på grund- och avancerad nivå, samt åtta granskningar av utbildning på forskarnivå.

Utbildningsrapporterna för 2022 lämnades in den 13 juni 2022 och granskades under hösten 2022 av två granskningsgrupper bestående av ledamöter från Humanistisk, Juridisk och Samhällsvetenskaplig fakultet. Granskningsgrupperna genomgick en utbildning i maj 2022, och lämnade in sina granskningsrapporter i oktober. Dessa bereddes av Beredningen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (Buga) respektive Beredningen för utbildning på forskarnivå (Buf) under hösten 2022, för beslut i Områdesnämnden för humanvetenskap i december 2022.

Granskning av utbildningar på grundnivå och avancerad nivå 2021 – rekommendationer och nödvändiga åtgärder

De tio utbildningar på grund- och avancerad nivå inom det humanvetenskapliga området som lämnade in sina utbildningsrapporter i slutet av vårterminen 2021 granskades och bereddes under höstterminen 2021.¹ I december 2021 fattade Områdesnämnden för humanvetenskap beslut, vilket resulterade i enbart rekommendationer för Kulturarvstudier (AN) och både rekommendationer och nödvändiga åtgärder för övriga nio.

Rekommendationerna handlade främst om att genomföra systematisk uppföljning och analys av genomströmning, inklusive avhopp, samt att påbörja ett systematiskt jämställdhetsarbete. Även förtydligade rutiner för uppsatsventileringar på kurser (självständiga arbeten/examensarbeten) med få studenter efterfrågades, och i fem fall rekommenderades arbete för en ökad enhetlighet i bedömningen av examensarbeten. En utbildning uppmanades dessutom att systematiskt arbeta för att engagera alumner.

I likhet med tidigare granskningsomgångar gällde huvuddelen av de nödvändiga åtgärderna i denna omgång kvalitetskriteriet 2.1 ”Utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer att studenterna ges möjlighet att uppnå examensmålen”. I flera fall handlade det om att utreda om studenterna ges möjlighet att uppnå ett eller ett par nationella examensmål, och att, om utredningen visar att så inte är fallet, åtgärda detta genom att

¹ Barnkultur (GN/AN), Ekonomisk historia tillsammans med Internationella relationer (AN), Franska (GN), Förskoledidaktik (AN), Italienska (GN), Kulturarvsstudier (AN), Musikvetenskap (GN/AN), Portugisiska (GN), Romanska språk (AN) samt Spanska (GN).

revidera kursplaner. I två fall handlade de nödvändiga åtgärderna om att utreda formerna för examination av ett visst examensmål, och i ett fall att se över fördelningen av examensmål mellan kurser inom utbildningen. Några utbildningar fick också som nödvändig åtgärd att se över bedömningen av examensarbeten, dels genom att säkerställa att betygskriterierna för examensarbetet överensstämmer med kursplanens förväntade studieresultat, dels genom att förtydliga betygskriterierna för examensarbetet så att det framgår hur enskilda omdömen för de olika förväntade studieresultaten sammanvägs till det slutgiltiga betyget.

Åtgärdsredovisningar från granskningsomgång 2020

Efter beredning inom respektive fakultet av åtgärdsredovisningarna från granskningsomgång 2020 fattade Områdesnämnden för humanvetenskap i december 2021 och i februari 2022 beslut att godkänna samtliga sju åtgärdsredovisningar.²

Dialogmöten efter granskningsomgång 2021

I januari 2022 genomförde ordförande och vice ordförande i Buga, ordförande i granskningsgruppen samt kanslistöd två fakultetsspecifika dialogmöten på zoom med de tio utbildningar på grund- och avancerad nivå som granskades under 2021. För ett av de granskade huvudområdena deltog även en studentrepresentant. Samtliga utbildningar upplevde arbetet med utbildningsrapporten, inventeringen av den egna utbildningen och utbytet med granskarna som positivt och lärorikt. Även samarbetet med fakultetskanslierna fungerade mycket bra.

Samtidigt påpekades att arbetet med att skriva utbildningsrapporten är mycket tidskrävande, och att mallen för utbildningsrapport är otydlig i vissa stycken. Detta gäller framför allt kvalitetskriterium 3.3 Jämställdhet och 3.4 Breddad rekrytering och breddat deltagande, där det är otydligt vad som ska ingå och hur begreppen definieras. Kritik framfördes också rörande examensmålsmatrisen, där det hade varit bra med någon typ av vägledning hur den bör fyllas i. Det framförs även kritik mot det statistiska underlaget. En institution påtalade också vikten av att påbörja arbetet med utbildningsrapporten i tid och att förankra arbetet hos alla berörda medarbetare.

Under våren 2022 genomfördes för första gången enskilda uppföljande möten med de institutioner vars utbildningar fått beslut om nödvändiga åtgärder. Syftet var att stämma av inför åtgärdsarbetet och undvika eventuella missförstånd. Närvarade gjorde representanter för

² Vid Humanistisk fakultet handlade det om huvudområdena Arkeologi (GN/AN) och Mellanöstern språk och kulturer (Arabiska) (GN/AN), vilka återrapporterades till områdesnämnden i december 2021 samt Curating (AN), vilket återrapporterades till områdesnämnden i februari 2022. Vid Samhällsvetenskaplig fakultet handlade det om huvudområdena Kulturgeografi (GN/AN), Internationella relationer (GN), Statsvetenskap (GN/AN) samt Specialpedagogprogrammet, vilka samtliga återrapporterades till områdesnämnden i februari 2022.

Vidare har området hanterat åtgärdsredovisningarna för huvudområdena matematikämnets didaktik och naturvetenskapsämnenas didaktik som Humanistiska fakulteten tog över från Naturvetenskapliga fakulteten (i och med sammanslagningen av MND, HSD och ISD).

utbildningarna, ordförande i fakulteternas beredningsgrupper (HUGO respektive SAGA) samt kanslistöd.

Det kan också nämnas att språkdidaktikutbildning mot generell examen på grundnivå som blev föremål för anpassad extern granskning (efter intern granskning 2019) lades ned ht 2022 efter anhållan från institutionen.

Utbildningar på forskarnivå

Inga utbildningar på forskarnivå granskades under perioden dock påbörjades åtta granskningar av utbildning på forskarnivå under vårterminen 2022.

1.2 Analys: lärdomar och goda exempel

Varje granskningsomgång ger nya insikter. Även om kvaliteten på utbildningsrapporterna varierar mellan utbildningarna höll de överlag en något högre kvalitet i omgångarna 2021 och 2022 än tidigare. En bidragande orsak kan vara att utbildningarna från och med 2021 erbjuds ett uppstartsmöte och ett uppföljningsmöte där rapportskrivande och tolkning av bakgrundsdata går igenom. En lärdom från omgången 2021 var att Buga vid möten med utbildningarna i granskningsomgång 2022 tryckte på vikten av kortare mer effektiva utbildningsrapporter för att underlätta arbetsbördan för såväl granskare som Bugas ledamöter. Vid dessa möten informerades också mer specifikt om vad som efterfrågas under framför allt kvalitetskriterium 3.3 Jämställdhet och 3.4 Breddad rekrytering och breddat deltagande (se mer nedan).

Som nämnts i tidigare kvalitetsrapport har den utvidgade utbildningen för granskarna som infördes 2021 varit framgångsrik. Likaså är H-områdets ”omlottsystem” dvs. att ett par granskare deltar i minst två omgångar, en viktig faktor för att möjliggöra erfarenhets- och kunskapsöverföring mellan granskningsomgångarna. Under 2021/2022 har ordförande i Buga och kanslistöd dessutom haft separata möten med ordförandena i granskningsgrupperna för att diskutera potentiella utvecklingsmöjligheter för att underlätta såväl Bugas som granskningsgruppernas arbete. Exempel på konkreta åtgärder är att: 1) nominerade granskare förbinder sig att inte ha sommarsemester efter 15 augusti året de deltar i granskningen, 2) deadline för åtgärdsredovisningarna har tidigare lagts till början av maj, 3) extra introduktionsmöte för granskningsgrupperna, samt 4) tidigare inbokning av institutionsbesök. Extramöten med ordförande för granskningsgruppen på hösten efter Områdesnämndens beslut har också syftat till att förtydliga hur Buga och nämnden resonerat i de fall beslut om nödvändiga åtgärder och rekommendationer avvikit från granskningsgruppens förslag.

Som nämnts tidigare har utbildningsansvariga, granskarna och Buga efterfrågat tydligare definitioner av och instruktioner till kvalitetskriterierna 3.3 Jämställdhet och 3.4. Breddad rekrytering och breddat deltagande, i syfte att fånga det som det är avsett att fånga. Under hösten 2021 initierade därför Buga ett arbete, som även involverade samhällsvetenskapliga fakultetens jämställdhetsgrupp och Buf, med att definiera dessa kvalitetskriterier. De föreslagna revideringarna av instruktionerna i utbildningsmallarna godkändes av Rebus i

september 2022 och kommer att börja användas i granskningsomgång 2023. Sammantaget bidrar allt detta till en högre kvalitet i utbildningsgranskningen.

1.3 Analys: utvecklingsområden och utmaningar

Denna och områdets tidigare kvalitetsrapporter visar att institutionerna bedriver ett kontinuerligt kvalitetsarbete. I och med att antalet granskade utbildningar och granskare ökar, så ökar också medvetenheten om kvalitetsarbetet och dess kvalitetsdrivande syfte. Trots det är spridning av kunskap om kvalitetssäkringssystemet inom universitetet även fortsättningsvis en utmaning.

Studentmedverkan i framtagandet av utbildningsrapporterna har förbättrats avsevärt och samtliga utbildningsrapporter i granskningsomgång 2022 inkluderar studentrepresentanter. Utmaningen för kåren är snarare att rekrytera studenter till granskningsgrupperna, och 2022 valde kåren därför att lägga uppdraget på ett av kårens studentombud. Sannolikt behöver uppdraget förtydligas och här vore det önskvärt med en dialog med kåren, för att förstå vad som eventuellt behöver göras annorlunda, och för att hos kåren kunna samla studentrepresentanternas erfarenheter av uppdraget.

Den största utmaningen för det Humanvetenskapliga området är mängden utbildningar som ska granskas de närmaste åren, men också komplexiteten i fram för allt Lärarprogrammen som ska granskas 2024. För att klara denna utmaning krävs ett nära samarbete mellan Lub, Buga, och Buf. Detta samarbete har intensifierats under 2021/2022. Förutom att ordförande och vice ordförande i Lub ingår i Buga deltog ordförande för Buf i Bugas granskningsarbete hösten 2021, vilket gett utrymme för viktigt erfarenhetsbyte och kunskapsöverföring. Årets granskning med 25 utbildningsrapporter kan därför ses som ett skarpt test av H-områdets arbetsprocess och en generalrepetition för 2023 och 2024.

Redan nu kan dock konstateras att granskningsgrupperna, beredningarna och kanslistödet lägger för mycket tid på kvalitetsarbetet. H-området anser att utbildningsgranskningarna är kvalitetsdrivande men att vi nått en punkt där kostnaden överstiger nyttan. H-området anser därför att Rebus inför nästa cykel behöver effektivisera och koncentrera granskningarna utan att dess funktion och kvalitet blir lidande.

2 Externa utbildningsutvärderingar och tillsynsärenden

Här beskrivs och analyseras resultatet från de externa utbildningsutvärderingar som UKÄ genomfört av utbildningar inom området inom ramen för UKÄ:s komponent utbildningsutvärderingar 2017-2022 samt, i förekommande fall, andra externa utvärderingar såsom ackrediteringar. Redogör även kort för uppföljningen av eventuella utbildningsrelaterade anmälningar som studenter har gjort till UKÄ, Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH), Justitieombudsmannen (JO) m.fl. Beskriv även lärdomar och goda exempel som kan spridas internt och externt samt identifierade utvecklingsområden och utmaningar. Dessa kan vara områdesinterna eller universitetsgemensamma.

2.1 Externa utbildningsutvärderingar

Ingen extern utvärdering ägde rum under läsåret 2021/22.

Dock genomförde Beredningen för utbildning på forskarnivå (Buf) under höstterminen 2021 dialogmöten med de nio utbildningar på forskarnivå som tidigare granskats av UKÄ (se vidare under beskrivningen av Buf:s arbete i Avsnitt 3.).

2.2 Andra externa utvärderingar såsom ackrediteringar

Under läsåret fick Stockholms universitet tillstånd att utfärda Hälso- och sjukvårdskuratorsexamen (UKÄ, Beslut 2021-10-12)

2.3 Uppföljningen av eventuella utbildningsrelaterade anmälningar

Stockholms universitet beslutade den 17 december 2020 att dra in rätten till handledning och andra resurser för utbildning på forskarnivå enligt 6 kap. 30 § högskoleförordningen (1993:100) för en forskarstuderande. Beslutet överklagades till Överklagandenämnden för högskolan. Överklagandenämnden avslög överklagandet (2021-10-15).

Inga övriga utbildningsrelaterade anmälningar har kommit till områdeskansliets kännedom.

2.4 Lärdomar och goda exempel

Eftersom ingen extern utvärdering ägde rum under läsåret finns inga lärdomar och goda exempel att rapportera.

2.5 Utvecklingsområden och utmaningar

Se 2.4 ovan.

3 Övrigt kvalitetsarbete

Här beskrivs och analyseras övrigt kvalitetsarbete gällande utbildning inom området. Beskriv även lärdomar och goda exempel som kan spridas internt och externt samt identifierade utvecklingsområden och utmaningar.

3.1 Beskrivning av övrigt kvalitetsarbete

Samhällsvetenskapliga fakulteten

Vid Samhällsvetenskapliga fakulteten finns Samhällsvetenskapliga fakultetens arbetsgrupp för utbildning på grund- och avancerad nivå (Saga) samt Arbetsgruppen för utbildning på forskarnivå, med uppdrag att bevaka och följa upp övergripande frågor som rör kvalitet, effektivitet och upplägg av fakultetens utbildningar.

Saga har sammanträtt fem gånger under läsåret och vid varje möte har tid avsatts för att fånga upp fakultetens synpunkter på aktuella diskussioner, samt dela information från beslutande och beredande organ. Men också avstämning och erfarenhetsutbyte rörande aktuella utbildningsfrågor, t.ex. digital examination. Under hösten 2021 bereddes vidare tre

åtgärdsredovisningar från granskningsomgång 2020 inför beslut om förslag om godkännande i Fakultetsnämnden, och under våren 2022 bereddes tre åtgärdsredovisningar från granskningsomgång 2021. Saga diskuterade även innehåll och upplägg för studierektorsmöten, samt planerade ett heldagsmöte i oktober 2022 på temat arbetslivsanknytning (mot bakgrund av kritiken i UKÄ:s lärosätesgranskning). Till följd av att anmälningarna om fusk och plagiat ökade under pandemin anordnade Saga dessutom en workshop i december 2021, med inbjudna talare från CeUL, om ”Konsten att undvika plagiat”. Vid detta tillfälle bjöds även studierektorer på Humanistisk och Juridisk fakultet in.

Under läsåret har samfak anordnat fyra studierektorsmöten för grundnivå och avancerad nivå. Vid dessa tillfällen har bland annat informerats om regler och handläggningsordning för disciplinärenden, samt utfallet av UKÄ:s lärosätesgranskning. På önskemål från studierektorerna inbjöds dessutom rättssekretariatet att föreläsa om allmän handling, och från förvaltningen inbjöds bland andra International Office, Tentamensservice, Studenthälsan, samt Ladokgruppen att informera om sina verksamheter. I de senares fall handlade det om införandet av nytt systemstöd för kurs- och utbildningsplaner.

Fakultetskansliet höll sedvanligt introduktionsmöten för nya studierektorer varje termin. En nyhet för året som föll väl ut var att bjuda in studierektorer som vill diskutera specifika problem till utbildningsgruppens veckomöten på zoom. Kansliet hjälpte vidare till med att organisera möten för fakultetens studievägledare samt anordnar terminsvisa möten med Saga:s ordförande, utbildningsledarna och studentkårena.

Under läsåret har fakultetskansliet i samråd med Saga reviderat fakultetens mall för kursplaner. På uppdrag av områdesnämnden genomförde kansliet dessutom en undersökning av språkkrav i förkunskapskraven för kurser på avancerad nivå som återrapporterades i maj 2022. Under våren 2022 påbörjade kansliet även en undersökning av praktikkurser vid fakulteten, som ska slutföras under hösten. Kansliet tog löpande fram underlag rörande utbildning för dekanernas räkning, och inför granskningsomgång 2023 genomfördes registervård av omkring 1,500 kursplaner.

Ett återkommande uppdrag för Samhällsvetenskapliga fakultetens arbetsgrupp för utbildning på forskarnivå, är att läsa och bedöma avhandlingar som nominerats till Högskoleföreningens pris för främsta avhandling. Under de senaste åren har antalet forskarutbildningsämnen som nominerar avhandlingar ökat och av de avhandlingar som lades fram under 2021 nominerades tolv till priset. Under läsåret har arbetsgruppen även genomfört en genomgång och revideringen av Regler för licentiatseminarium vid Samhällsvetenskapliga fakulteten. Dessa regler inrättades 2012 och sedan dess har flera relevanta regelsamlingar förändrats, vilket föranledde ett behov av översyn.

Studierektorsmöten på forskarnivå har hållits vid fyra tillfällen under läsåret. Bland ämnen som informerats om och diskuterats kan nämnas det nya systemet för digitala ISP:ar, ett förenklat system för beräkning av återstående studietid, nya regler för indragning av doktorands rätt till handledning, effekterna av den nya utlänningslagen för doktorander och

nydisputerade, fördelning av handledningstid på olika institutioner, samt stöd för doktoranders hälsa och arbetsmiljö.

Fakultetskansliet har, tillsammans med övriga fakultetskanslier inom området, anordnat en Välkomstdag för doktorander, och en universitetsgemensam karriärdag för doktorander. Båda anordnades digitalt, och med ett stort antal inbjudna gäster. Båda evenemangen var uppskattade av deltagarna, men ett stort antal sena avhopp från karriärdagen medförde att kansliet omvärderat upplägget.³

Vidare har fakultetskansliet tillsammans med övriga kanslier och personalavdelningen för tredje gången utformat och genomfört det uppskattade Studierektorsprogrammet.

Humanistiska fakulteten

Arbetsgruppen för kvalitets- och utbildningsfrågor vid Humanistiska fakulteten (Hugo) arbetar med ärenden på alla tre utbildningsnivåerna. Förutom återkommande beredning av åtgärdsredovisningar och ärenden som hör till fakultetens forskarskola har Hugo under året diskuterat hur examensmålet ”att visa förmåga att utföra uppgifter inom givna tidsramar” kan hanteras inom utbildningarna. Frågan aktualiserades av att flera utbildningar vid intern granskning har fått i uppdrag att som nödvändig åtgärd tillse att studenterna ges möjlighet att uppfylla detta examensmål. Frågan kommer att diskuteras vidare med studierektorena.

Vidare genomförde Hugo i början av året en enkätundersökning bland institutionerna för att inventera hur utbildningarna bidrar till att utbilda för hållbar utveckling. Fokus låg på hållbarhet i bred bemärkelse: ekologisk, ekonomisk och social. Svaren visade att social hållbarhet är den dimension som bedöms vara mest relevant för humanistisk utbildning och att det kan behöva tydliggöras att till exempel språkutbildningar och utbildningar med fokus på jämställdhet och lika villkor är centrala i arbetet för social hållbarhet. Flera institutioner bedriver utbildning på temat hållbar utveckling, andra planerar att inrätta kurser som belyser hållbar utveckling på olika sätt. Det var också tydligt att det på många håll önskas mer information om hur begreppet hållbarhet kan tolkas samt pedagogiskt stöd för hur miljö- och hållbarhetsfrågor kan integreras i utbildningarna. Enkätsvaren har lett fram till att arbetsgruppen planerar en workshop om utbildning för hållbar utveckling med studierektorena. Frågan om tydligare kommunikation till potentiella studenter om fakultetens bidrag på detta område har också väckts.

Verksamheten inom *Humanistiska fakultetens forskarskola* har fortsatt att utvecklas efter beslutet om den nya organisationen från 2020-12-15. Under hösten rekryterades kursledare till Forskarskoleprogrammet, och i mars ägde det första tvådagarsinternatet rum. Kursverksamheten i den äldre formen med så kallade teman avslutades under året. Flera kurser i det kommande årets utbud är dock omarbetade versioner av framgångsrika temakurser.

³ De svar vi fått när vi frågat dem som hoppade av eller inte dök upp, tyder på att det digitala upplägget har betydelse på så sätt att man inte känner sig bunden av en anmälan.

Fakultetens studierektorsmöten, för grundnivå och avancerade nivå respektive forskarnivå, har en dubbel funktion: att löpande delge samtliga institutioner aktuell information och att ge studierektorena utrymme att lyfta egna angelägna frågor och utmaningar samt dela goda exempel. Studierektorsmöten på grund- och avancerad nivå har hållits vid sex tillfällen under läsåret. Mötena har bland annat tagit upp internationell studentmobilitet med utgångspunkt från den utredning som Buga genomfört och stöd för internationaliseringsarbete (genom International Office, Studentavdelningen, samt Områdeskansliets tidsbegränsade strategiska verksamhetsstöd för internationalisering). Information har lämnats från bland annat, Studenthälsan, Rektors kansli (om disciplinärenden), samt Tentamens- och undervisningsservice. Information om pågående utveckling och införande av systemstöd har getts för Projekt Ladok utbildningsplanering (PLUP) samt Inspera. Andra ämnen som tagits upp är aktivt deltagande som examinationsform, nedläggning av kursplaner samt utfallet av UKÄ:s utvärdering av SU:s kvalitetssäkringssystem.

Studievägledarmöten har hållits vid tre tillfällen under läsåret. Här har presenterats information om Studenthälsan (Studentavdelningen), nordiska gymnasieutbildningar med avseende på behörighetsfrågor (UHR), särskilt pedagogiskt stöd (Studentavdelningen), samt erfarenheter av anpassad examination (Tentamensservice). Rapportering från olika arbetsgrupper har också förekommit, bl. a utredningen om internationalisering och studentmobilitet respektive arbetsgruppen för studieadministrativa frågor för utbildningssamarbeten inom Civis och nya Erasmus+.

För att främja arbetet med internationalisering/studentmobilitet och skapa en plattform för erfarenhetsutbyte mellan institutionerna höll *fakultetskansliet* under VT 22 ett nätverksmöte för internationella koordinatörer vid Humanistiska fakulteten. Dessa möten kommer att fortsätta under HT22 med ett eller två mötestillfällen per termin. Vid nätverksmötet informerades även International Office samt den dåvarande samordningsfunktionen för internationalisering vid områdeskansliet om sina verksamheter.

Humanistiska fakultetskansliet har även, inom ramen för Bugas uppdrag att följa upp förslag och rekommendationer från Projektgruppen för internationell studentmobilitet vid området, gjort en genomlysning av kursplaner på avancerad nivå som saknar språkkrav och föreslagit hur dessa kan åtgärdas och med vilken prioritet.

För studierektorer på forskarnivå har under läsåret hållits fyra ordinarie möten samt ett extramöte med anledning av Corona-pandemin. Vid det senare deltog både studierektorer och prefekter för en gemensam diskussion om frågor om eventuell förlängning av anställningstid inför åiterrapportering till vicerektor den 15 februari 2022. Information har förmedlats om exempelvis reviderade regler och anvisningar avseende studentinflytande och allmänna studieplaner, studierektorsprogrammet, SU:s centrala alumnundersökning, PLUP, en överenskommelse om samarbete inom utbildning på forskarnivå med Försvarshögskolan att det ska finnas en tillgänglig skriftlig beskrivning av antagningsprocessen vid varje institution, resultat av lärosätetsgranskning, samt karriärdag för doktorander (se ovan). Vid ett möte

informerade dekanus om ekonomi i balans kopplat till forskarutbildning och doktorandrekrytering. Andra inbjudna gäster har presenterat information om d-ISP-systemet, Tidsmallar för forskarstuderande (TFF), samt pratat om doktoranders studie- och arbetsmiljö, generellt och i relation till pandemin. Det har också funnits utrymme för deltagarna att diskutera för dem angelägna frågor, såsom digitala disputationer/disputationer post-pandemi, och doktoranders expenser.

Juridiska fakulteten

Juridiska fakultetsnämnden har en fortlöpande dialog med Juridiska institutionen i olika aktuella utbildningsfrågor. Vid nämndens sammanträden avsätts alltid tid för att diskutera och hämta in information från institutionen om kvalitetsutvecklande arbete avseende t.ex. digital examination eller studentkommunikation, två frågor som varit särskilt aktuella under HT 21 och VT 22. Juridiska fakultetsnämnden avsätter årligen medel till kvalitetshöjande åtgärder för utbildning på grund- och avancerad nivå. Kvalitetsmedlen kan sökas av institutionens lärare och beviljas för extraordinära eller strategiska satsningar av engångskaraktär som får antas att också på lång sikt höja utbildningens pedagogiska kvalitet eller bidra till internationaliseringen av institutionens utbildningar. Under HT 21 och VT 22 beviljades medel för projekt som bl.a. syftar till att öka den ämnesmässiga integreringen, säkerställa progression och utveckla undervisning i syfte att stimulera studenternas kritiska tänkande.

Vid fakulteten finns två beredande och beslutande organ, utbildningsutskottet och forskningsutskottet. Utbildningsutskottet genomför sedan 2015 årliga utbildningsgranskningar och under VT 22 granskades magisterprogrammet europeisk ekonomisk rätt (European Economic Law, EEL). Tanken är att utskottet ska granska de övriga magisterprogrammen i tur och ordningen under de närmaste tre åren. Granskningen av magisterprogrammet i europeisk ekonomisk rätt, som omfattade såväl den övergripande programstrukturen som de sex individuella kurser som utgör magisterprogrammet, var inriktad på kedjan examensmål, förväntade studieresultat, undervisning och examination. Följande frågor behandlades vid kvalitetsgranskningen:

- Säkerställer utbildningens utformning, genomförande och examination att studenterna ges möjlighet att uppnå examensmålen för programmet?
- Vilken undervisning ges för att studenterna ska nå samtliga förväntade studieresultaten?
- Sker examination av samtliga förväntade studieresultat och i sådana fall hur? Hur sker examinationen av examensarbetet och säkerställer man på kursen att examinationen genomförs i enlighet med kursplanen?
- Hur ser genomströmningen ut på programmet och finns det behov av åtgärder för att t.ex. stävja tidiga avhopp?

Granskningen visade bland annat att det i utbildningsplanen förekom beskrivningar av examensmål som hör hemma på mastersnivå, inte på magisternivå. Därutöver riktades kritik mot hur institutionen valt att formulera vissa av de förväntade studieresultaten. Juridiska

institutionen har följaktligen ålagts att rätta till detta. Granskningen genomfördes av tre ledamöter från utskottet inklusive prodekan och studentrepresentanter.

Under läsåret 2021/2022 har Forskningsutskottet förvaltat, finjusterat och utvärderat det reformerade förfarande för antagning av doktorander, som i form av en s.k. nödvändig åtgärd år 2019 ålades Juridiska institutionen att genom Forskningsutskott genomföra. Systemet har nu satt sig, och det år 2020 inrättade Antagningsrådet har visat sig vara mycket funktionellt. Under VT 22 hölls ett sammanträde i fakultetens Arbetsmarknadsråd, som ska bistå fakulteten med råd och stöd i utvecklingsarbetet av juristprogrammet och övrig utbildning vid fakulteten. Vid sammanträdet diskuterades bl.a. hur fakulteten bör hantera det ökade digitala kunnandet i undervisning som en naturlig följd av pandemin. Rådets synpunkter tas om hand inom ramen för fakultetens och institutionens arbete med en post-pandemisk utbildningsstrategi.

Områdets beredning för utbildning på grund- och avancerad nivå (Buga)

Under höstterminen 2021 dominerades arbetet i Beredningen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (Buga) av beredning av granskningsrapporter samt formulering av förslag till beslut till områdesnämnden inom ramen för våra interna utbildningsgranskningar. På uppdrag av Områdesnämnden har Buga under läsåret även arbetat med uppföljning av förslag och rekommendationer från slutrapporten från Projektgruppen för internationell studentmobilitet vid det humanvetenskapliga området, inför återrapportering till områdesnämnden 1 september 2022.

Arbetet med att utforma riktlinjer för framtagande av underlag om alumner från ”Bak- och framgrund” har fortsatt under läsåret, och ska slutföras under hösten 2022 och kommer ingå som en del i Stockholms universitets åtgärdsplan med anledning av UKÄs kritik av kvalitetssäkerhetssystemet. Buga konstaterar att databasen har stor potential och innehåller relevanta registeruppgifter om t.ex. alumners föräldrars utbildning och härkomst, samt alumners yrke och inkomst 1, 3 respektive 5 år efter examen. Statistiken kan produceras på huvudområdesnivå men också på programnivå för större kandidatprogram och därmed utgöra ett bra komplement till enkätbaserade alumnundersökningar. Arbetet med det senare sker i samråd med Studentavdelningen och kommer senare att beredas i Rebus.

Områdets beredning för utbildning på forskarnivå (Buf)

År 2020 beslutade Humanvetenskapliga områdesnämnden att uppdra åt Beredningen för utbildning på forskarnivå (Buf) att genomföra en s.k. uppföljande dialog i form av ett samtal ca tre år efter genomförd kvalitetsgranskning av aktuell forskarutbildning, vilket genomfördes under hösten 2021. Utgångspunkt för samtalen var, förutom granskningsmaterialet, en kortare skriftlig redogörelse från institutionen över hur man arbetat med granskningens resultat. I samtliga samtal framkom att man har fortsatt arbetet med att vidareutveckla utbildningarna för att komma till rätta med de problem som belystes i UKÄ:s granskningar. Just dialogformen har för alla inblandade upplevts som mycket givande och kvalitetsdrivande.

Läroarutbildningsberedningen, (Lub)

Den 1 januari 2022 ersattes beredningarna på H-området (Bula) och N-området (Lus) med en beredning (Lub) underställd områdesnämnden för humanvetenskap, vilket i sig var ett resultat av att ansvaret för all läroarutbildning samlades på H-området i och med sammanslagningen av institutionerna Matematik-Naturvetenskaplig didaktik (MND), Språkdidaktik (ISD) och Humanistisk - Samhällsvetenskaplig didaktik (HSD) till Institutionen för ämnesdidaktik (IÄD) som förlades till den Humanistiska fakulteten.

Lub består av ordförandena i de sex programråd som arbetar med den innehållsmässiga kvalitetsutvecklingen av respektive läroarprogram⁴, två representanter för Humanistiska fakulteten, en representant från vardera Naturvetenskapliga och Samhällsvetenskapliga fakulteterna, samt två studentrepresentanter. Ordförande för Lub är vicedekan vid samhällsvetenskapliga fakulteten med särskilt ansvar för läroarutbildning, förste vice ordförande är utsedd av områdesnämnden för naturvetenskap och andre viceordförande är vicedekan vid humanistiska fakulteten.

Under hösten 2021 arbetade Bula och Lus framförallt med att bereda utbildnings- och kursplaner för kurser i den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) och VFU-kurser. Uppföljningen av organisatoriska och administrativa utmaningar (dnr SU FV-0724-21) överlämnades i mitten av maj 2021 till Områdesnämnden för humanvetenskap och en del av höstens diskussioner i Bula och även i Lus ägnades åt förslagen i rapporten. På grund av osäkerheten avseende den förestående omorganisationen fattades inga beslut utifrån utredningens förslag. Uppföljningen lämnades istället över till områdets nya beredning för läroarutbildning, Lub.

Frågan om hur man skapar bästa möjliga organisatoriska förutsättningar för kurserna i den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) har alltså varit central för beredningen under 2022. ”Storkurserna” (*Skolan i samhället*, *Eleven i skolan* samt *Undervisning och utveckling*) varierar i omfattning i de olika läroarprogrammen men för samtliga gäller att de består av ett antal delkurser där ansvaret ligger på olika institutioner. Ett exempel: IPD ansvarar för ”storkursen” *Skolan i samhället* (22,5 hp) på ämnesläroarprogrammet och det är tre olika ämnesinstitutioner samt IÄD som ansvarar för de fem ingående delkurserna.⁵ IPD har trots det ansvar för helkursbetyget, eventuella tillgodoräknanden samt hantering av individuella studieplaner för studenter som inte lyckas nå upp till behörighetskraven. Även om det finns stöd på såväl institutionerna som i Lub för att bevara den ämnesspecifika kompetensen i delkurserna finns samtidigt kritik mot att detta skapar administrativa svårigheter. Ett av utredningens förslag var att lösa upp storkurserna genom att skapa hela kurser av delkurserna

⁴ De sex programrådsordförandena representerar följande läroarprogram: förskola, grundläroare inriktning fritidshem, grundläroare förskoleklass - årskurs 6, ämnesläroare för högstadiet och gymnasiet samt yrkesläroare.

⁵ De institutioner som är delkursansvariga i storkurserna är: Juridiska-, Filosofiska-, Barn- och ungdomsvetenskapliga (BUV)-, och Specialpedagogiska institutionerna (Spec.ped) samt Svenska och Flerspråkighet (SveFler), Institutionen för pedagogik och didaktik (IPD) samt Institutionen för ämnesdidaktik (IÄD).

och att IPD, IÄD och Specialpedagogiska institutionen istället skulle ha någon typ av informellt tema-ansvar. Det skulle dock innebära en återgång till tiden före inrättandet av ”storkurserna” och riskera att göra utbildningen ännu mer uppsplittrad för studenterna. En sådan förändring låser även möjliga förändringar av kursplaner i närtid. Samtidigt överger man tanken på att storkurserna skulle leda till en mer dynamisk och sammanhållen kursutveckling. Dessa frågor hänger även samman med ansvaret för lärarutbildningarna i sin helhet och omorganisationen där den nya ämnesdidaktiska institutionen, IÄD, fick programansvar för fyra lärarutbildningar (Grundlärare förskoleklass och årskurserna 1 - 3, Grundlärare årskurserna 4 - 6; Ämneslärarprogrammet samt KPU). Mot bakgrund av dessa ganska omfattande förändringar av styrningen och organisationen av lärarutbildningarna fattade Lub i augusti 2022 beslut om att parkera frågan om de organisatoriska förutsättningarna för UVK till efter årsskiftet. Ytterligare utredning, framförallt i form av samtal med berörda institutioner (prefekter/studierektorer) krävs, inte minst med tanke på kursernas/programmets ekonomiska förutsättningar. Att ha programansvar kostar i form av administration, men genererar i sig inga HÅS och HÅP.

En annan viktig fråga som Lub har hanterat under 2021 - 2022 gäller kompletterande stödåtgärder. Som en följd av resultaten från Genomströmningsutredningen (dnr SU FV 3.1.3-3951-20), utreddes på uppdrag av Områdesnämnden frågan om Kompletterande stödåtgärder utanför lärarutbildningarnas ram i syfte att förbättra genomströmningen (dnr SU FV-1491-21). Ett antal stödåtgärder har identifierats i rapporten, både sådana som kan vidtas inom utbildningarnas ramar men också åtgärder som riktas mot presumtiva studenter. Ett exempel på det sistnämnda är ett förslag om central studievägledning. En annan fråga som framstår som helt central i utredningen är språkstöd för studenter. Utredningen utgör ett viktigt samlingsdokument för diskussioner i programråd och institutionsstyrelser om vad som kan göras för att stödja studenter. Vidtagandet av olika stödåtgärder är i första hand en fråga för institutionerna och ett förslag om att lämna utredningen till programråden för vidare hantering i råd och institutionsstyrelser finns på dagordningen för Områdesnämnden vid H-området att behandla 2022-11-09.

3.2 Lärdomar och goda exempel

H-områdets kvalitetsarbete i sig kan sägas utgöra ett gott exempel på övrigt kvalitetsarbete. Som framgår av ovan är en viktig lärdom att de flesta ”lösa trådar” samlas upp, följs upp och åtgärdas på ett systematiskt sätt. Vidare vill Buga återigen lyfta fram att sammansättningen av beredningsgruppen, bestående av studierektorer samt pro- och vicedekaner från alla tre fakulteterna som i sina uppdrag har särskilt ansvar för utbildning, i sig bidrar till att den strategiska överblicken över H-områdets utbildningar har ökat inom respektive fakultetsledning. Mängden utbildningar som granskas samtidigt ger dock som nämnts i tidigare kvalitetsrapporter också möjlighet till jämförelser på en mer övergripande nivå samt en överblick som kan komma väl till pass i det strategiska arbetet inom respektive fakultet.

Ett konkret exempel på ett fruktbart kvalitetsdrivande samarbete mellan arbetsgrupper på fakultetsnivå (t.ex. samhällsvetenskapliga fakultetens jämställdhetsgrupp och Saga) och beredningar på områdesnivå är ovan nämnda arbete med nya instruktioner till

utbildningsmallarna vad gäller kvalitetskriterier 3.3 och 3.4. Ett annat exempel är ovan nämnda Bugas och H-områdets utbildningsledares arbete med ”Bak och framgrund” som komplement till alumnundersökningar, vilket också förankrats på fakultetsnivån (i t.ex. Saga) och med Studentavdelningen innan det under hösten ska beredas i Rebus. Sammantaget är detta två exempel på hur konkreta samarbeten mellan olika nivåer kan bidra till en starkare förankring av det kvalitetsdrivande arbetet i organisationen.

Ett genomgående intryck vid Buf:s samtal med de externt granskade ämnena på forskarnivå var att såväl UKÄ-granskningen som det efterföljande arbetet varit givande och kvalitetsdrivande, och flera goda exempel togs upp i dialogsamtalen. Många av institutionerna arbetar med sätt att skapa större kullar av doktorander, i syfte att stärka doktorandmiljön. Detta kan göras såväl genom att rekrytera mer sällan, som genom samarbete med andra institutioner inom SU eller vid andra lärosäten. Flera ämnen hade fått kommentarer om karriär- och alumnarbete och arbetar idag strategiskt med detta. Ett sätt som flera institutioner använder, är att tillsammans med doktorandrådet bjuda in alumner till exempelvis regelbundet återkommande luncher eller seminarier med alumner. Doktorandernas och doktorandrådets roll för att utöver sitt studentfackliga arbete även spela en viktig roll i att bygga en god miljö för doktoranderna tas också upp i flera dialogsamtal. De undersökningar som flera institutioner gjort av dem som disputerat några år tidigare, visar att i stort sett alla idag är yrkesverksamma inom sitt ämne, inom eller utanför akademien.

3.3 Utvecklingsområden och utmaningar

Den största utmaningen för det Humanvetenskapliga området är som nämnts omfattningen och komplexiteten i granskningsarbetet, som förmodas öka avsevärt när även lärarprogrammen blir föremål för granskning. Systemet är kvalitetsdrivande men sammantaget lägger granskningsgrupperna, beredningarna och kanslistödet för mycket tid på granskning, kalibrering, och sammanställning av kvalitetsarbetet. Kostnaden för systemet överstiger därmed nyttan. Området anser dock att det finns goda möjligheter att REBUS inför nästa cykel kan effektivisera och koncentrera kvalitetssäkerhetssystemet utan att dess funktion och kvalitet blir lidande. Några förslag på enklare utvecklingsområden som kommit fram i dialogmöten mellan Buga, Buf och ordförandena i granskningsgrupperna är att: i) i största möjliga mån välja granskare med erfarenhet av t.ex. studierektorsarbete, eller extern utbildningsgranskning, ii) revidera tidsplan och ersättning för granskningsgrupperna, iii) förse granskarna med konkreta tips eller exempel på vad som efterfrågas i de olika kvalitetskriterierna, v) förtydliga instruktionerna i mallarna.

Flera av ovan förslag kan införas i nästa omgång. Området anser också att det skulle vara möjligt att förenkla mallarna och reducera omfånget av förväntad text genom att fokusera granskningsrapporterna på förhållanden som kräver åtgärder eller föranleder rekommendationer. Ett mer genomgripande arbete kan inte införas under pågående granskningscykel utan kräver mer eftertanke och diskussion som involverar Rebus och beslut av rektor.

4 Uppföljning och framåtblick

Här beskrivs och analyseras planerade och genomförda åtgärder till följd av förra årets kvalitetsdialog, om detta inte redan tagits upp under någon av de övriga punkterna. Det bör framgå vilka åtgärder som omhändertas inom området och vilka som bör hanteras områdesövergripande. Under denna rubrik bör även prioriterade utbildningsfrågor som området ser framför sig lyftas. Vilka kvalitetsfrågor vill området arbeta vidare med kommande år?

4.1 Prioriterade utbildningsfrågor

Den nya organiseringen av lärarutbildningen med en beredning, sammanslagningen av de tre didaktiska institutionerna och de nybildade programråden, har ännu inte konsoliderats. Programråden har i olika grad funnit sina arbetsformer och detsamma gäller beredningen. Relationerna mellan programråden och de programansvariga institutionernas prefekter och institutionsstyrelser varierar också. Kort sagt har beslutsgångarna inte helt satt sig ännu. I beredningen kommer en del tid framöver ägnas frågor om styrning och beslutsmandat och hur de tre delarna, dvs programansvariga institutioner, programråd och beredningen, kan samverka i utvecklingen av lärarutbildningen. Beredningens arbetsutskott (de tre ordförandena) kommer ha regelbundna träffar med prefekterna vid de programansvariga institutionerna vid sidan av beredningens sammanträden. Arbetsutskottet har haft, och kommer fortsatt ha, möten med i första hand H-områdets vicerektorer men även det naturvetenskapliga områdets vicerektor kan komma att delta vid tillfälle. Vicerektorerna följer nära den nya organiseringen. Om det framstår som ändamålsenligt kan smärre justeringar i programrådets och/eller beredningens sammansättning bli aktuella inför nästa mandatperiod.

Övriga prioriterade utbildningsfrågor har tagits upp under någon av de övriga punkterna ovan.

4.2 Kvalitetsfrågor som området vill arbeta vidare med

Kvalitetsfrågor som området vill arbeta vidare med har tagits upp under punkt 2 och 3 ovan.

5 Förslag till utveckling av processen

Här beskrivs sådant som områdena noterat i arbetet med kvalitetsrapporten som kan vara till hjälp vid vidareutveckling av kvalitetsrapporten och kvalitetsdialogen. Till exempel: Vad kan göras mer ändamålsenligt till nästa gång kvalitetsrapport skrivs? Hur kan kommande kvalitetsdialog utvecklas avseende form och innehåll? Hur kan omhändertagandet av frågor som framkommer i samband med dialogerna utvecklas?

5.1 Vidareutveckling av kvalitetsrapportens och kvalitetsdialogens ändamålsenligt

Även efter årets arbete med kvalitetsrapporten framstår som ett möjligt förslag till förbättring att framtida kvalitetsrapporter avser kalenderår snarare än läsår. Då skulle de omfatta en hel utbildningsgranskning, dvs. från utbildningsrapport över granskningsrapport till Områdesnämndens beslut om nödvändiga åtgärder och rekommendationer.

5.2 Utveckling av kommande kvalitetsdialoger avseende form och innehåll
De representanter för området som deltog i förra årets dialog fann att den fungerade bra. Även processen att ta fram den föreliggande rapporten har fungerat bra. Området har därför inte några förslag på hur formerna kan utvecklas.

5.3 Omhändertagandet av frågor som framkommer i samband med dialogerna

Frågor som framkommer i samband med dialogerna behandlas bäst inom Rebus i samråd med rektors kansli; om de är områdesspecifika lutar vi på att Rebus kanaliserar dem tillbaka till rätt instans.